

Henny van Gurp:

Nu problemen oplossen

"De oplossingen voor middellange termijn moeten we nu al hebben". Dat is de conclusie van een half jaar opereren als netwerkcoördinator aardbeien. Henny van Gurp is sinds februari 2022 netwerkcoördinator voor zachtfruit en beschrijft de actuele uitdagingen voor de aardbeiensector. De opmerking over de noodzaak om nu problemen op te lossen, is een reactie op de vraag wat Van Gurp het afgelopen half jaar heeft gezien.

Buitenstaander

Van Gurp is geen onbekende in de aardbeienwereld. Als projectleider bij de ZLTO heeft hij meerdere projecten geleid waar de aardbeienteelt onderdeel van was. Daarmee is hij nauwelijks een buitenstaander. Toch dwingt de actualiteit tot een scherpe blik op zijn werkzaamheden. De enorme stijging van de gasprijzen en de geopolitieke ontwikkelingen gaan het ondernemersrisico te boven. Met name solitaire aardbeienbedrijven die een flexibel energiecontract hebben, opereren op dit moment met een negatieve marge. Bedrijven in een glastuinbouwcluster, gekoppeld aan een energienetwerk kunnen door slim met WKK te sturen nog enigszins een positief resultaat realiseren.

Focus

De actuele ontwikkeling maakt dat de focus van de Stichting Aardbeien Onderzoek veranderd. Tot begin dit jaar was de focus plantgezondheid. Deze is verschoven naar teeltsystemen onderzoek. En dat is heel breed. Onderzoek naar de inzet van ledlampen en onderzoek naar mogelijkheden om met zo min mogelijk gas te telen. De onderzoeken van de Stichting staan niet op zichzelf. Uiteindelijk doel is om met geïntegreerde benadering van onderzoek tot een weerbare robuuste aardbeienteelt te komen en zo de transitie naar een groenere aardbeienteelt te realiseren. Van Gurp is betrokken bij 19 onderzoe-

ken waar aardbeien onderdeel van zijn. Het betreft zowel Topsectoronderzoeken in de vorm van een PPS (Publiek Private Samenwerking) op gebied van plantgezondheid en water als strategisch onderzoek naar meer fossielvrije teeltsystemen binnen de Kas als Energiebron. In deze meer strategische onderzoeken wordt naar plantfysiologie gekeken. Dus wat en wanneer is nodig om assimilaten te maken en op wat voor manier worden die in de aardbeienplant opgeslagen. Daarnaast is er onderzoek naar licht efficiëntie waarbij zowel naar spectrum als hoeveelheid (daglengte) wordt gekeken in relatie met de activiteit van de aardbeienplant. Door ledbelichting slim in te zetten is het op kleine schaal in klimaatcellen gelukt om de assimilatenproductie te scheiden van de effecten van daglengte op bloei. Van Gurp noemt een aantal doelen waarvan productiespreiding een belangrijke is. Maar ook een doel als maximaal vijf m³ gas voor de teelt van aardbeien benoemt Van Gurp als een uitdagend kader voor de toekomstige aardbeienteelt.

Innovatie

Juist de lange termijn onderzoeken moeten nu, onder druk van de overheidsregels, op korte termijn resultaat opleveren. Dit is zorgelijk als je daarbij ziet dat het verdienmodel onder druk staat door de alsmat stijgende kosten, beschrijft Van Gurp. De innovaties in de sector t.a.v. energie-efficiëntie, ge-

"De innovatie kan de door de overheid vereiste ontwikkelingen niet bijhouden."

wasgezondheid en teeltverbetering in de afgelopen jaren zijn heel groot. De waardering door de overheid daarvoor is heel laag. Nu komen veel ontwikkelingen samen: duur gas, kosten stijging over de hele linie, duurzaamheidsdoelen. En deze ontwikkelingen samen maken het onmogelijk om als ondernemer een afgewogen beslissing te nemen. De innovatie kan de door de overheid vereiste ontwikkelingen niet bijhouden. Door de vele onzekere factoren staan ondernemers voor een moeilijke beslissing als het gaat over in augustus een nieuwe ronde planten.

Netwerk

Dat betekent overigens niet dat Van Gurp negatief naar de aardbeiensector kijkt, integendeel. Hij ziet met name een sector met een grote diversiteit in bedrijfsvormen en bedrijfsstructuur. En daaraan gekoppeld een sterk netwerk waarin telers op verschillende momenten met elkaar praten. Alle 19 onderzoeken hebben begeleidingscommissies en daarin zitten telers aan het stuur. Als netwerkcoördinator begeleidt Van Gurp vier regionale werkgroepen en de Landelijke Commissie Aardbei. In al deze overleggen is de diversiteit van de telers geborgd. Dat betekent zowel telers van aardbeien onder glas als telers van aardbeien op stellingen en in de volgrond. Naast deze overlegstructuren bieden de onderzoekscentra in Horst, Bleiswijk en Hoogstraten diverse kennisbijeenkomsten voor de sector. Mid-

dels een whatsapp groep heeft Van Gurp de uitdaging opgepakt om de leden van de Stichting Aardbeien Onderzoek direct en persoonlijk te informeren over resultaten van onderzoek en over de conclusies van de begeleidingscommissies. Op deze manier heeft de teler met twee klikken de actuele onderzoeksresultaten op het scherm van zijn mobiele telefoon. Van Gurp merkt dat de leden van Stichting Aardbei Onderzoek dit enorm waarderen. De rol van de onderzoekscentra is een logisch vervolg op een activiteit als de aardbeidemodag. Deze was ooit opgezet als instrument om onderzoek bij elkaar te brengen met de ambitie om tot een aardbeienonderzoekscenrum te komen. Dat doel is inmiddels gerealiseerd.

Het optimisme van Van Gurp laat hij naar voren komen in cijfers. In 2020 stond er volgens het CBS 450 ha aardbeien onder glas. Dit areaal is afgelopen jaren met tientallen ha gegroeid. De verwachting is dat in 2030 rond de 800 ha aardbeien geteeld worden in kassen. Dat betekent vooral dat de innovatie van de afgelopen jaren doorgezet gaat worden en ook zal er sprake zijn van schaalvergroting. De rol als netwerkcoördinator in dat speelveld is niet alleen heel mooi maar ook van essentieel belang.